

Марущак Ярослав Сергійович
*аспірант кафедри права інтелектуальної власності
та корпоративного права
Національного університету «Одеська юридична академія»*

ПОРУШЕННЯ ПРАВА ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОЇ ВЛАСНОСТІ У СОЦІАЛЬНИХ МЕРЕЖАХ ІНТЕРНЕТУ

На сьогоднішній день такі явища, як соціальні мережі стали дуже популярними у нашому суспільстві і особливо у молоді. Все частіше з'являються нові й нові мережі починаючи від масштабів держави та закінчуючи міжнародним рівнем.

Відповідно до ст. 8 Закону України «Про авторське право та суміжні права», об'єктами авторського права є твори у галузі науки, літератури і мистецтва а саме :

- 1) літературні письмові твори белетристичного, публіцистичного, наукового, технічного або іншого характеру ;
- 2) музичні твори з текстом і без;
- 3) фотографічні твори, у тому числі твори виконані способом, подібними до фотографії [1].

(Із Закону України були вибрані ті пункти, які частіше всього порушуються в соціальних мережах.)

Одними із самих популярних соціальних мереж в нашій країні є «Вконтакте» та «Facebook», останній являється європейським продуктом, тому всі питання, які виникають з приводу інтелектуальної власності, чітко регулюються адміністрацією даного сайту. Для прикладу на ньому немає вкладок як «Музика» та «Відео». Цього не можна сказати про «Вконтакте», який переповнений піратськими фільмами і в базах даних якого дуже велика кількість пісень, використання яких протирачають чинному законодавству, як України, Російської Федерації так і Міжнародних конвенцій та Угод. Деякими світовими корпораціями були зроблені певні спроби усунути ці правопорушення. Для прикладу корпорація «Apple» в своїх додатках «Вконтакте» на «Iphone» та «Ipad» виключили функцію «Моя музика». Деякими виконавцями також були зроблені кроки для запобігання порушення їхніх прав. Для прикладу пісні співака Григорія Лепса в основній своїй масі були стерті з баз даних вищевказаної соціальної мережі. Студія звукозапису подала позов на адміністрацію «Вконтакте» і суд задовольнив вимоги студії та зобов'язав «Вконтакте» сплатити їй 750 000 рублів. Це не перша справа в якій фігурує вищезгадана соціальна мережа. В 2012 році на неї був поданий позов від звукозаписуючих компаній, які вимагали виключити з «Вконтакте» пісні співачки Максим та гурту «Инфинити» [2].

Ще одним значним порушенням є цитування відомих людей або уривків з творів видатних письменників та зірок шоу-бізнесу. Як правило під вищезгаданими цитатами або відсутні посилання на автора або автор вказаний не вірно. На жаль останнім часом користувачі соціальних мереж знайомляться з творами видатних письменників не з їх романів а з цитат в цій мережі. Дуже часто в них можна зустріти таких авторів як Еріх Марія Ремарк, Скотт Фіцджеральд, Ернест Хемінгуей, Чак Паланік, Чарльз Буковскі, Фредерік Бегбедер, Антон Павлович Чехов, Федір Михайлович Достоевський, Михайло Опанасович Булгаком та інші. Основною проблемою в даному випадку є те, що, для приклада, фрази Е.М. Ремарка підписують як фрази Ф. Бегбедер. Тобто, посилаються на автора, який не є творцем цих цитат. Іноді, трапляються випадки коли цитати зірок шоу-бізнеса підписують як цитати Ісуса Христа, Гаурами Будди, Царя Соломона та інших релігійних персон.

Подібна тенденція прослідковується і з видатними композиторами, для прикладу, «Місячну сонату» Людвіга Ван Бетховена було приписала Фредеріку Шопену, а дуже відома свого часу композиція «Реквієм за мрією», приписують Вольванту Амадею Моцарту, хоча справжнім композитором цього твору є Клінт Менселл. Це ж саме, відбувається і з композиціями зірок сучасної естради.

Наступним елементом на який хотілося б звернути увагу, є авторські фотографії в соціальних мережах. Як правило цитування відомих авторів супроводжується фотографією, але в дуже рідких випадках вказується фотограф. Це унеможливорює осіб, яким сподобалася фотографія ознайомитися з іншими працями автора, вже не кажучи про те що таке розміщення, ще й без посилання є грубим порушенням авторського права.

Отже, адміністрації соціальних мереж не тільки «Вконтакте» а й інших, яких на сьогоднішній день, як вище зазначалося існує велика кількість доцільно було б створити певну програму, яка б виявляла та попереджувала про допущення помилок та вказувала на вірних авторів. Це сприяло б особам, які хотіли ознайомитися з творчістю письменників, композиторів, співаків, фотографів правильно знаходити ті твори, які їм сподобались. Цим піднімаючи культурний та освітній рівень, деяких користувачів соціальних мереж.

Література:

1. Про авторське право і суміжні права: Закон України від 23.12.1993 р. // Відомості Верховної Ради України. –1994. – № 13. – Ст.64.
2. «ВКонтакте» оштрафовали за песни Лепса [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://rg.ru/2015/07/10/reg-szfo/leps-anons.html>